

PBL LANDSMØTE 2017

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, 29. og 30. mai

#pblm17

Innhold

Diverse valg til landsmøtet 2017		3
	Voteringsreglement for personvalg (vedlegg 0.1)	
LM-sak 1/17	Styrets årsberetning og årsregnskap	5
	Melding for landsmøteperioden (vedlegg 1.1, skilleark 4)	
	Styrets årsberetning for 2016 (vedlegg 1.2)	
	Resultatregnskap og balanse PBL (vedlegg 1.3)	
	Resultatregnskap og balanse PBL Konsern med noter (vedlegg 1.4)	
	Revisors beretning (vedlegg 1.5)	
LM-sak 2/17	Saker fremmet av styret og medlemmer	38
	Sak fremmet av styret	
	• Forslag 1 Etske regler for PBLs medlemmer (vedlegg 2.1)	
	Saker fremmet av medlemmer	
	• Forslag 2 Lokalt PBL-kontor i Bergen (vedlegg 2.2)	
	• Forslag 3 Barnehageprofesjonens autonomi (vedlegg 2.3)	
	• Forslag 4 PBLs omdømme og tillit (vedlegg 2.4)	
LM-sak 3/17	Styrets forslag til strategiplan	48
	Strategiplan 2017-2019 for PBL (vedlegg 3.1)	
LM-sak 4/17	Styrets forslag til økonomiplan	52
	Økonomiplan 2017-2019 for PBL (vedlegg 4.1)	
LM-sak 5/17	Styrets forslag til kontingent	54
LM-sak 6/17	Godtgjørelse til styret og valgkomiteen	55
LM-sak 7/17	Valg av styre	56
LM-sak 8/17	Valg av valgkomité	57
LM-sak 9/17	Valg av revisor	58

Diverse valg til landsmøtet 2017

Valg av dirigent

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Espen Rokkan velges til dirigent med Anne Vikjord Baadstø som meddirigent.
Mona Kvikstad og Christine Klippenvåg Nordgård velges til referenter.

Valg av fullmaktskomité

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Som fullmaktskomité i forbindelse med landsmøtet 2017 velges

Leder	Linda Fraurud, Ragnas Hage, Oslo
Medlem	Thomas Hopland, Eventus barnehage AS, Bergen
Medlem	Anita Rosengren, Tømmeliten barnehage SA, Stavanger
Sekretær	Rigmor Larsen, PBL

Valg av delegater til å underskrive protokollen fra landsmøtet

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Til å underskrive protokollen fra landsmøtet 2017 velges
Kirsten Dyveke Samuelsen, Natvigheia barnehage SA, Arendal
Anita Rosengren, Tømmeliten Barnehage SA, Stavanger

Valg av redaksjonskomité

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Som redaksjonskomité i forbindelse med landsmøtet 2017 velges

Leder	Ragnhild Finden, Kausvol gardsbarnehage AS, Stange
Medlem	Ine Høvik Knudsen, Kanvas, Oslo
Medlem	Bjarte Nord, Pioner barnehager AS, Oslo
Sekretær	Marius Iversen, PBL

Valg av tellekorps

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Som tellekorps i forbindelse med landsmøtet 2017 velges

Leder	Bjørn-Kato Winther, PBL
Medlem	Bjørn Helge Worren Stien, PBL
Medlem	Gry Andersen, PBL
Medlem	Merete Holst Andersen, PBL

Voteringsreglement for landsmøtet

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Forslag til voteringsreglement for personvalg (vedlegg 0.1) vedtas.

Vedlegg 0.1

Voteringsreglement for personvalg

1. Hvis det foreligger forslag på mer enn én kandidat, skal skriftlig votering foretas.
2. Skriftlig votering kan også forlanges av en delegat der det kun er én kandidat.
3. Ved personvalg er ikke valget avgjort før en av kandidatene har oppnådd absolutt flertall; det vil si minst 50 prosent av stemmene.
4. Blanke stemmer skal ved opptellingen ikke regnes som en del av totalen hvorfra absolutt flertall regnes. Det vil si at kandidaten for å ha absolutt flertall, skal ha halvparten eller mer av de gyldige stemmer avgitt for kandidaten(e).
5. Dersom valget ikke blir avgjort ved første votering, avholdes omvalg idet man for hver ny valgomgang utelater den kandidat som fikk færrest stemmer ved den foregående votering.
6. Dersom det skal foretas valg mellom fire eller flere kandidater til ett verv, kan det likevel bestemmes at det skal kunne utelukkes mer enn én kandidat av gangen. I dette tilfellet utelukker man så mange kandidater at summen av stemmetallene for de utelukkede kommer nærmest mulig opp til stemmetallet for den som blir nummer to ved avstemningen.
7. Dersom det inntreffer stemmelikhet, og det ikke fremgår av punktene ovenfor at kandidatene med stemmelikhet skal falle ut, er framgangsmåten slik: Kandidatene med stemmelikhet faller ut dersom de til sammen har færre stemmer enn nummer to i stemmetall. I motsatt fall deltar de i omvalg. Dersom det blir ny stemmelikhet mellom dem, avgjøres det ved loddtrekning hvem som skal falle ut hvis ikke stemmetallene blir slik at de faller ut begge to.
8. Ved valg av flere personer i én valgomgang skrives det maksimalt så mange navn på stemmeseddelen som det antall personer som skal velges, og de kandidater som får flest stemmer velges. Stemmesedler som inneholder flere navn enn det som skal velges, eller er påført navn som ikke er brakt i forslag, forkastes.
9. Dersom det blir stemmelikhet mellom kandidater, og ikke alle med stemmelikhet blir valgt eller faller ut, anses de valgt som fikk flere stemmer enn kandidatene med stemmelikhet. Deretter holdes nytt valg til de ubesatte plasser mellom de kandidater som fikk stemmelikhet.
10. Når det skal velges personer i rekkefølge, kan man enten holde særskilte valg på hver plass eller velge flere i én omgang. I sistnevnte tilfelle skrives kandidatenes navn i rekkefølge på stemmeseddelen. Den kandidat som får flest stemmer på første plass anses valgt som nummer én.

Deretter besettes annen plass av den av de øvrige kandidater som får flest stemmer sammenlagt på første og annen plass og så videre. Ved stemmelikhet går den foran som har flest stemmer på den høyeste plass.
11. Stemmesedler regnes som ugyldig og skal forkastes hvis:
 - Annen enn den foreskrevne stemmeseddel er benyttet.
 - Det er skrevet et annet navn enn de navn som er i forslag.
 - Det er skrevet flere navn enn det skal velges på stemmeseddelen
12. Skriftlig votering kan gjennomføres ved hjelp av IT-verktøy som ivaretar hensynet om hemmelig valg.

LM-sak 1/17

Styrets forslag til årsberetning og årsregnskap

Vedlagt følger styrets årsberetning, forbundets årsregnskap og revisors beretning.

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Styrets årsberetning sammen med forbundets årsregnskap fastsettes som forbundets årsberetning og årsregnskap for 2015-2017.

Vedlegg

- Styrets melding for landsmøteperioden 2015-2017 (vedlegg 1.1, skilleark 4)
- Styrets årsberetning for 2016 (vedlegg 1.2)
- Resultatregnskap og balanse PBL (vedlegg 1.3)
- Resultatregnskap og balanse PBL Konsern med noter og kontantstrømoppstilling (vedlegg 1.4)
- Revisors beretning (vedlegg 1.5)

Vedlegg 1.2

Styrets årsberetning for 2016

PBL er en interesse-, service- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Organisasjonen har kontorsted i Bodø. Forbundet skal arbeide for å bedre rammevilkårene for private barnehager til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

PBL forhandler Hoved- og hovedtariffavtaler for medlemmene. Avtalene skal være tilpasset private barnehager og sikre stabile og konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår til beste for ansatte og eiere.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet.

Det fremlagte resultatregnskap og balanse gir etter styrets oppfatning en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten og dens økonomiske stilling ved årsskiftet. Det samme gjelder for konsernet som helhet. Regnskapet for morselskapet i 2016 viser et overskudd på kr 3 562 222,-. Resultatet er som forventet.

Det store avviket mellom driftsresultat i selskaps- og konsernregnskap, og resultat fra operasjonelle aktiviteter ifølge kontantstrømoppstillingen, skyldes økt kortsiktig gjeld til AFP-fondet og OU-fondet i forbindelse med den innkrevingen som PBL foretar på vegne av disse fondene. Innkrevingen resulterer i økt kortsiktig gjeld, og på grunn av at dette er en balansetransaksjon som ikke går via driftsregnskapet oppstår det ovennevnte avviket.

Omsetningen i PBL har økt fra kr 54 923 102,- i 2015 til kr 58 050 418,- i 2016. Økningen skyldes i hovedsak kontingentinntekt samt inntekt knyttet til tariffelementene pensjon og forsikring. I tillegg har PBL i 2016 mottatt tilskudd i forbindelse med et forprosjekt knyttet til etableringen av Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS.

PBL hadde per 31.12.2016 omløpsmidler for kr 68 884 234,-, hvorav kr 41 133 589,- var bankinnskudd og kr 27 750 644,- var kortsiktige fordringer. En stor andel av de kortsiktige fordringene gjelder fordring på datterselskap knyttet til bankkonti i flerkontosystem. Det har vært arbeidet med å styrke den finansielle situasjonen i 2016. Per 31.12.16 overstiger den bokførte verdien av omløpsmidlene den kortsiktige gjelden.

I konsernet har omsetningen økt fra 143 839 631,- i 2015 til kr 163 288 875,- i 2016.

Konsernet hadde per 31.12.2016 omløpsmidler for kr 56 444 866,- hvorav kr 44 725 255,- var bankinnskudd. Styret mener at det må arbeides ytterligere med å styrke den likvide situasjonen i konsernet.

Den finansielle risikoen på selskapsnivå anses som lav. Styret vurderer dette også å gjelde for hele konsernet da det bare er PBL Huset AS som har langsiktig ekstern lånefinansiering.

PBL er i liten grad eksponert for endring i valutakurser, og endring i rentenivå. Risikoen for at kunder ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser vurderes som lav, da det historisk sett har vært lite tap på kundefordringer.

PBL står som kontoeier for avtalefestet pensjon (AFP).

Per 31.12.2016 tilsvarte fondets eiendeler kr. 98 690 527,-. Dette er en økning på kr 5 487 054,- sammenlignet med året før. Midlene skal disponeres til AFP for ansatte til medlemmene i PBL. PBL har ingen økonomiske forpliktelser utover fondsmidlene.

Datterselskapet PBL Medlemsservice AS gikk med kr 2 051 464,- i overskudd etter skatt i 2016, og har en egenkapital på kr 9 571 679,-. Selskapet ble opprettet for å sikre verdiskapningen og kvalitetsutviklingen i medlemsbarnehagene. Hovedmålet har vært å skaffe goder til medlemmene.

Dette har selskapet klart. Styret har overført ansvaret for oppfølgingen av alle medlemsavtaler til PBL Medlemsservice AS. I 2016 har det vært jobbet målrettet for at alle avdelinger i selskapet driftes lønnsomt. Dette arbeidet vil fortsette i 2017.

PBL Medlemsservice AS har opprettet datterselskapene PBL Regnskap AS og PBL Bedriftshelsetjeneste AS. Selskapenes formål er å tilby medlemmene produkter og tjenester som er spesialtilpasset barnehagene. I tillegg har PBL Medlemsservice AS opprettet selskapet PBL Konferansesenter AS. Selskapet driver kantine- og konferansevirksomheten i PBL-huset i Bodø.

PBL Regnskap AS sitt regnskap for 2016 viser et overskudd på kr 955 820,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 3 113 228,-.

PBL Bedriftshelsetjeneste AS sitt regnskap for 2016 viser et overskudd på kr 857 344,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 432 840,-. Driftsårene 2015 og 2016 har vist at selskapet nå opererer på et økonomisk bærekraftig nivå, og styret i PBL Bedriftshelsetjeneste AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

PBL Konferansesenter AS sitt regnskap for 2016 viser et underskudd på kr 454 575,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr -353 014,-. Det har i 2016 vært jobbet med ulike tiltak for å skape en bærekraftig økonomisk drift, men selskapet er ikke i mål med dette pr. 31.12.16. Fokuset på hvilke grep selskapet må gjennomføre på både inntekts- og kostnads-siden for å få en bærekraftig økonomisk drift vil fortsette i 2017. Forventningen er at selskapet skal drive med bærekraftige overskudd fra og med 2017. Styret i PBL Konferansesenter AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Datterselskapet PBL Huset AS (eid 100 % av PBL) gikk med kr 672 158 i underskudd etter skatt i 2016, og har en egenkapital på kr 50 559 788. PBL Huset AS skal være administrasjonsbygg for PBL og datterselskaper, samt drive utleie av kontorlokaler og parkeringsplasser.

PBL-huset ble ferdigstilt i januar 2013, og det var ikke forventet at selskapet skulle oppnå overskudd de første driftsårene. Dette blant annet grunnet høye finansieringskostnader. Selskapet leverer i 2016 et positivt resultat før skatt på kr 1 476 743, men grunnet en skattekostnadseffekt i forbindelse med kostnadsføring av utsatt skattefordel knyttet til avskjæring av interne rentekostnader (sktl. § 6-41) for årene 2014, 2015 og 2016, så blir selskapets resultat etter skatt negativt. Skattekostnadseffekten som skyldes sktl. § 6-41 vil bli vesentlig lavere i 2017 og fremover grunnet endringen på finansieringssiden som ble gjennomført i 2015 (gjeldskonvertering).

Budsjettet for 2017 viser et overskudd (både før og etter skatt), og styret i PBL Huset AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Datterselskapet Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS (eid 100 % av PBL) ble stiftet i 2015, men startet først driften 1. oktober 2016. Kunnskapssenteret skal engasjere seg i alle typer aktiviteter og tjenester som bidrar til barnehagetjenester av høy kvalitet. Dette skal gjøres gjennom både egne aktiviteter og i samarbeid med andre. De mest sentrale oppgavene vil være kompetanseheving, utviklingsprogrammer og forskning innenfor barnehage-sektoren. Resultat etter skatt i 2016 er et underskudd på kr 834 961,- og selskapet har en egenkapital på kr 1 160 691,-. Ut i fra formålet til selskapet er det naturlig at det tar litt tid fra driftsoppstart og til nødvendige økonomiske rammer er på plass. Forventningen er at selskapet i 2017 rent resultatmessig skal gå i balanse. Styret i Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Det har i 2016 ikke vært noen forsknings- og utviklingsaktiviteter i PBL.

PBL driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljø ut over det man kan forvente av en slik type virksomhet. Konsernets hovedkontor er et energiklasse A-bygg, slik at energi-

forbruket pr. kvm. er lavt. Man har iverksatt rutiner for kildesortering av avfall, og EE-avfall blir levert til avfallshåndteringsselskap.

Ut over det som går frem av de øvrige deler av årsoppgjøret, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende avsetningsforhold og prisutvikling for forbundets produkter, som har betydning for å bedømme forbundet.

Mål for økonomiplanen er at sum egenkapital skal være minimum 50 % av driftsinntektene. Driftsinntektene i PBL for 2016 var på kr 58,05 mill., så målet for egenkapitalen er på kr 29,03 mill. PBL har per 31.12.2016 en egenkapital på kr 29,22 mill. Det vil med andre ord si at målet er oppnådd. I tillegg skal 50 % av egenkapitalen være satt av i konfliktfondet. Dette målet er også oppfylt.

Ved utgangen av regnskapsåret hadde forbundet 38,68 årsverk. Forbundet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Forbundet har i sin policy innarbeidet forholdet rundt likestilling som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering med mer. I konsernet var det ved utgangen av regnskapsåret totalt 95 kvinner og 38 menn, som til sammen utgjorde 127,81 årsverk. Ledergruppen til PBL konsern består av 6 menn og 5 kvinner. På mellomledernivå i konsernet er det 3 menn og 5 kvinner. Vi har 2 ansatte med utenlandsk nasjonalitet og vi har i 2016 hatt 2 personer i arbeidspraksis. Det jobbes for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering uavhengig av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Sykefraværet fra 2015 til 2016 er redusert fra 7,00 % til 3,96 % i forbundet. På konsernnivå er sykefraværet redusert fra 5,74 % i 2015 til 4,95 % i 2016. Styret anser arbeidsmiljøet som tilfredsstillende. Det er ikke registrert skader/ulykker i verken morselskapet eller datterselskaper i 2016.

Disponering av årets resultat:

Avsatt til konfliktfond	kr 1 781 110,-
Avsatt til annen egenkapital	kr 1 781 112,-

Etter dette har PBL per 31.12.2016 en egenkapital på kr 29 219 393,-.

Årets resultat for PBL sammen med PBLs datterselskaper (konsern) er et overskudd på kr 5 465 156,- etter skatt.

Styret mener at årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av selskapets virksomhet og finansielle stilling.

Eirik Husby
styrets leder

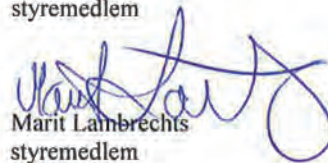
Oslo, 4. april 2017

Ragnhild Antonie Finden
nestleder

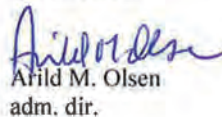

Therese Børke
styremedlem

Torstein Johannessen
styremedlem

Ine Høvik Knudsen
styremedlem

Marit Lambrechts
styremedlem

Linda Dragseth Fraurud
Styremedlem

Arild M. Olsen
adm. dir.

Vedlegg 1.3

Resultatregnskap og balanse PBL

Resultatregnskap

	Note	2016	2015
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter og kontingenter		29 428 674	31 530 713
Provisjonsinntekter		9 969 060	9 112 008
Andre driftsinntekter		18 652 684	14 280 382
Sum driftsinntekter	10	58 050 418	54 923 102
Lønnskostnader	3, 4	36 180 472	30 879 561
Avskr. driftsmidler og immater. eiendeler	5	605 671	525 281
Annen driftskostnad	3	17 372 914	18 854 995
Sum driftskostnader		54 159 057	50 259 837
Driftsresultat		3 891 361	4 663 266
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	13	49 906	176 880
Annen renteinntekt		241 949	567 828
Annen finansinntekt		65 869	27 837
Rentekostnad til foretak i samme konsern	13	698	5 364
Annen rentekostnad		657 741	431 515
Resultat av finanskostnader		-300 715	335 667
Ordinært resultat før skattekostnad		3 590 646	4 998 933
Skattekostnad på ordinært resultat	9	28 424	50 474
Årsresultat		3 562 222	4 948 459
Overføringer			
Avsatt til konfliktfond		1 781 110	2 474 230
Avsatt til annen egenkapital		1 781 112	2 474 230
Sum disponert		3 562 222	4 948 459

Balanse

	Note	2016	2015
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Programvare og andre immat. eiendeler	5	1 661 639	689 978
Sum immaterielle eiendeler		1 661 639	689 978
Varige driftsmidler			
Bygninger	5, 8	106 106	121 484
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	565 910	738 830
Sum varige driftsmidler		672 016	860 313
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	12	65 021 200	65 021 200
Investeringer i aksjer og andeler	15	41 800	41 800
Langsiktige utlån	3, 6	0	1 000 000
Netto pensjonsmidler	4	269 348	0
Sum finansielle anleggsmidler		65 332 348	66 063 000
Sum anleggsmidler		67 666 002	67 613 291
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	13	1 970 884	1 866 607
Andre fordringer	13	25 779 761	28 363 977
Sum fordringer		27 750 644	30 230 585
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	41 133 589	29 843 413
Sum omløpsmidler		68 884 234	60 073 997
Sum eiendeler		136 550 236	127 687 288

Balanse

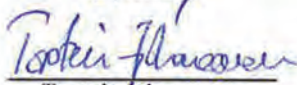
	Note	2016	2015
Egenkapital og gjeld			
Opptjent egenkapital			
Fond for fri saksførsel		1 000 000	1 000 000
Konfliktfond		14 609 696	12 828 586
Annen egenkapital		13 609 697	11 828 585
Sum opptjent egenkapital		29 219 393	25 657 171
Sum egenkapital	2	29 219 393	25 657 171
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	0	135 683
Sum avsetning for forpliktelser		0	135 683
Annen langsiktig gjeld			
Ansvarlig lån	13, 18	47 265 744	47 265 744
Sum annen langsiktig gjeld		47 265 744	47 265 744
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	2 910 803	1 548 737
Betalbar skatt	9	29 211	49 101
Skyldig offentlige avgifter		2 815 867	2 573 073
Annen kortsiktig gjeld	13, 17	54 309 217	50 457 779
Sum kortsiktig gjeld		60 065 099	54 628 690
Sum gjeld		107 330 843	102 030 117
Sum egenkapital og gjeld		136 550 236	127 687 289

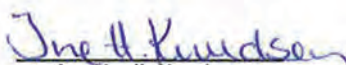
Oslo, 04.04.2017
Styret i PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

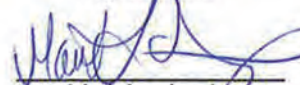

Erik Husby
Styreleder

Ragnhild Antonie Finden
Nestleder

Therese Børke
Styremedlem

Torstein Johannessen
Styremedlem

Ine Høvik Knudsen
Styremedlem

Marit Lambrechts
Styremedlem

Linda Dragseth Fraurud
Styremedlem

Arild M Olsen
Adm. dir.

Vedlegg 1.4

Resultatregnskap og balanse PBL konsern

Resultatregnskap

	Note	2016	2015
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter og kontingenter		127 452 177	112 023 367
Leieinntekt		6 978 143	6 262 342
Provisjonsinntekter		15 122 572	15 485 068
Andre driftsinntekter		13 735 983	10 068 855
Sum driftsinntekter	10	163 288 875	143 839 631
Varekostnad		20 025 747	18 575 547
Lønnskostnader	3, 4	92 054 950	78 626 155
Avskr. driftsmidler og immater. eiendeler	5	8 503 498	7 862 702
Annen driftskostnad	3	25 824 262	21 816 668
Sum driftskostnader		146 408 456	126 881 073
Driftsresultat		16 880 418	16 958 559
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		265 938	643 976
Annen finansinntekt		73 876	42 227
Annen rentekostnad		8 338 018	9 555 821
Resultat av finanskostnader		-7 998 204	-8 869 618
Ordinært resultat før skattekostnad		8 882 214	8 088 940
Skattekostnad på ordinært resultat	9	3 417 058	1 406 578
Årsresultat		5 465 156	6 682 362
Overføringer			
Avsatt til dekning av tidligere udekket tap		0	1 231 133
Avsatt til konfliktfond		1 781 110	2 474 230
Avsatt til annen egenkapital		3 684 046	2 977 000
Sum disponert		5 465 156	6 682 362

Balanse

	Note	2016	2015
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Programvare og andre immat. eiendeler	5	8 054 603	6 285 191
Utsatt skattefordel	9	2 992 420	5 310 880
Sum immaterielle eiendeler		11 047 023	11 596 071
Varige driftsmidler			
Bygninger	5, 8	181 719 032	186 623 943
Tomter	5, 8	23 542 415	23 542 415
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	3 713 528	4 357 774
Sum varige driftsmidler		208 974 975	214 524 132
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	15	46 800	46 800
Langsiktige utlån	3, 6	0	1 000 000
Netto pensjonsmidler	4	1 661 590	2 053 723
Sum finansielle anleggsmidler		1 708 390	3 100 523
Sum anleggsmidler		221 730 387	229 220 726
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning	1	102 288	71 150
Fordringer			
Kundefordringer	13	8 404 898	8 259 418
Andre fordringer	13	3 212 425	5 390 990
Sum fordringer		11 617 323	13 650 408
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	44 725 255	33 854 883
Sum omløpsmidler		56 444 866	47 576 440
Sum eiendeler		278 175 253	276 797 167

Balanse

	Note	2016	2015
Egenkapital og gjeld			
Opptjent egenkapital			
Fond for fri saksførsel		1 000 000	1 000 000
Konfliktfond		14 609 696	12 828 586
Annen egenkapital		6 661 045	2 977 000
Sum opptjent egenkapital		22 270 741	16 805 586
Sum egenkapital	2	22 270 741	16 805 586
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	31 718	153 941
Sum avsetning for forpliktelser		31 718	153 941
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	135 908 500	140 939 000
Ansvarlig lån	13, 18	47 265 744	47 265 744
Sum annen langsiktig gjeld		183 174 244	188 204 744
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	2 940 982	4 778 344
Betalbar skatt	9	1 099 386	1 378 264
Skyldig offentlige avgifter		8 083 444	7 285 597
Annen kortsiktig gjeld	13, 17	60 574 738	58 190 691
Sum kortsiktig gjeld		72 698 549	71 632 896
Sum gjeld		255 904 512	259 991 581
Sum egenkapital og gjeld		278 175 253	276 797 167

Note 1 - Beskrivelse av regnskapsprinsipper

Virksomhet

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) er en organisasjon registrert i Norge. PBL er en landsomfattende interesse-, service- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Forbundet skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslovgivning og generelt aksepterte regnskapsprinsipper i Norge (NGAAP).

Sammendrag av vesentligste regnskapsprinsipper

De vesentligste regnskapsprinsippene benyttet ved utarbeidelse av regnskapet for PBL er som følger:

Klassifisering

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, samt fordringer med forfall mer enn ett år etter balansedagen er medtatt som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som forfaller senere enn et år etter regnskapsperiodens utløp, er oppført som langsiktig gjeld. Dette omfatter også første års avdrag på langsiktig gjeld.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet PBL og datterselskapene PBL Medlemservice AS, PBL Regnskap AS, PBL Bedrifthelsetjeneste AS, PBL Huset AS, PBL Konferansesenter AS og Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS.

Konsernregnskapet utarbeides etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. Interne transaksjoner, fordringer og gjeld elimineres. Det er ingen mer- eller mindreverdier å eliminere fra kjøpstidspunktet/stiftelsestidspunktet.

AFP-fond og OU-fond

PBL forvalter AFP-fond og OU-fond for medlemmene. Fondene er ikke registrert som egne rettssubjekter.

Det føres imidlertid egne regnskap for hvert av fondene. Fondene er ikke tatt med i det konsoliderte konsernregnskapet siden dette ikke er PBLs midler. Fondsregnskapene er derimot presentert i egne noter til det konsoliderte regnskapet.

Aksjer i datterselskap

Datterselskap er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede brukstid. Ordinært vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Forventes driftsmidlet å ha en utrangeringsverdi ved avhendelse, avskrives driftsmidlet ned til estimert utrangeringsverdi.

I den utstrekning det foreligger en plikt til fjerning eller opprydding knyttet til varige driftsmidler og dette er estimert å medføre vesentlige utgifter for selskapet, estimeres disse utgiftene og inkluderes i anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. I den utstrekning det forligger en forpliktelse vil estimert nåverdi av disse utgiftene avsettes.

Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

I den utstrekning vesentlige delkomponenter for et anleggsmiddel har ulik levetid, foretas det dekomponering av anleggsmiddelet, med ulik avskrivningstid for de ulike delkomponentene. Eiendelenes eventuelle restverdi, avskrivningsmetode og brukstid vurderes minst årlig, og justering av tilhørende avskrivningssatser foretas eventuelt for fremtidige perioder.

Immaterielle eiendeler og avskrivninger

Immaterielle eiendeler med bestemt antatt brukstid balanseføres til historisk kost med fradrag for akkumulerte avskrivninger og verdifall. Avskrivninger beregnes lineært over forventet brukstid.

Selskapets immaterielle eiendel har ikke ubestemt levetid. Som for varige driftsmidler vurderes eiendelenes eventuelle restverdi, avskrivningsmetode og brukstid minimum årlig, og justering av tilhørende avskrivningssatser foretas eventuelt for fremtidige perioder.

Varebeholdning

I den utstrekning selskapet har varebeholdning er denne vurdert til laveste verdi av kostpris eller netto realiserbar verdi. Netto realiserbar verdi er definert som antatt salgspris under normale forretningsomstendigheter, med fradrag for gjenværende tilvirknings- og salgskostnader.

Valuta

Pengeposter (fordringer, gjeld og bankinnskudd) i utenlandsk valuta er omregnet til balansedagens kurs.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter eventuelt fradrag for avsetning til forventet tap. I den utstrekning det er aktuelt, gjøres avsetning til tap på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Opptjente ikke utbetalte provisjonsinntekter er presentert under kundefordringer.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

Driftsinntekter og -kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være tidspunktet når ansvaret for varer og tjenester i henhold til leveringsbetingelser går over fra PBL som selger til kunden som kjøper.

Inntekter identifiseres ved sannsynligheten for at en økonomisk fordel tilfaller selskapet, og derved kan måles med sikkerhet. Rabatter bokføres som reduksjon av inntekt.

Generelt sammenstilles kostnader med de inntekter de kan henføres til, og kostnadsføres samtidig med disse.

Regnskapsvaluta og presentasjonsvaluta

Basert på de relevante underliggende økonomiske forhold knyttet til selskapet, er både funksjonell og rapporteringsvaluta fastsatt å være norske kroner (NOK).

Segmentinformasjon

PBL har ikke definert forretningssegmenter for den operative drift.

I konsernet har man skilt ut tjenesteyting knyttet til regnskapsføring i eget datterselskap, og annen tjensteyting knyttet til fordeler for medlemsbarnehager i annet datterselskap.

Forskning og utvikling

Det er i all hovedsak kun ett av de sju konsernselskapene som driver med utvikling, og dette er PBL Medlemsservice AS.

Selskapet har i 2016 videreutviklet en allerede eksisterende webløsning for barnehager.

I forbindelse med utviklingen er det aktivert lønnskostnader knyttet til medgåtte interne utviklingstimer.

Leieavtaler

Leieavtaler vurderes som operasjonell- eller finansiell leieavtale etter en konkret vurdering av den enkelte leieavtale.

Skattekostnad og utsatt skatt

PBL er en ikke-skattepliktig organisasjon. PBL har levert noen tjenester til medlemsbarnehagene utover de tjenestene som inngår i medlemskontingenten. Denne aktiviteten, med tilhørende kostnader, er behandlet som skattepliktig. Datterselskapet Nasjonalt kunnskaps-senter for barnehager AS er et ideelt selskap som fra og med inntektsåret 2016 har skattefritak etter skatteloven §2-32 første ledd.

Ut over dette er skattekostnaden i konsernregnskapet knyttet til regnskapsmessige resultater i datterselskaper. Skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultat og består av betalbar skatt og endring i netto utsatt skatt.

Utsatt skatt i resultatregnskapet er skatt beregnet på endringer i midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet. I stedet for å vise årets skattemessige disposisjoner brutto i regnskapet, bokføres skatteeffekten som en del av årets skattekostnad. Utsatt skatt avsettes som langsiktig gjeld i balansen. I den grad utsatt skattefordel overstiger utsatt skatt, medtas utsatt skattefordel i balansen i den grad den kan sannsynliggjøres.

Pensjon

Selskapet gikk 1. juli 2014 over fra ytelsesbasert pensjonsordning til innskuddspensjon. Ansatte som ikke var 100 % arbeidsfør på overgangstidspkt. blir liggende i ytelsesordningen til de er 100 % arbeidsfør. Overgangen gjaldt i 2014 kun alderspensjonen. Med virkning fra og med 1. februar 2016 er også uførepensjonen flyttet over fra ytelsesordningen til innskuddsordningen. Øvrige risikodekninger ligger igjen i ytelsesordningen.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i ytelsesordningen beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetn. om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang osv.

Pensjonsmidler i ytelsesordningen er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen.

Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner resultatføres det år planendringen gjennomføres i den grad endring i pensjonsforpliktelsen ikke er avhengig av videre ansettelse. For endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer og -avvik), følger selskapet NRS 6, med amortisering over forventet gjenstående tjenstetid.

Ved regnskapsføring av pensjon i ytelsesordningen er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

I konsernregnskapet er ikke overfinansiering eller forpliktelse presentert netto samlet for konsernet, men individuelt. Det medfører at forpliktelse presenteres samlet for selskap som har netto forpliktelse, og overfinansiering samlet for selskap som har netto overfinansiering.

I tillegg er det etablert en innskuddsbasert AFP-ordning, hvor selskapenes forpliktelser er begrenset til innbetalt årlig premie.

Betingede utfall

Betingede forpliktelser resultatføres, gitt at de er sannsynlige jfr. retningslinjer i NRS 13 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler. Betingede utfall blir opplyst om med mindre det er liten sannsynlighet for at utfallet vil medføre økonomiske forpliktelser.

Betinget vinning resultatføres ikke, men det gis informasjon om forholdet dersom vinningen er sannsynlig.

Hendelser etter balansedagen

Hendelser etter balansedagen som gir ytterligere informasjon om forhold som eksisterer på balansedagen er reflektert i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen av vesentlig betydning, men som ikke gir ny informasjon om forhold som eksisterte balansedagen, opplyses om i noter.

Note 2 - Egenkapital og aksjonærinformasjon

PBL	Fond for fri saksførsel	Konfliktfond	Annen egenkapital	SUM
Egenkapital 31.12.2015	1 000 000	12 828 586	11 828 585	25 657 171
Årets endring i egenkapital:				
Avsatt til konfliktfond		1 781 110		1 781 110
Avsatt til annen egenkapital			1 781 112	1 781 112
Egenkapital 31.12.2016	1 000 000	14 609 696	13 609 696	29 219 393

Konsern	Fond for fri saksførsel	Konfliktfond	Annen egenkapital /udekket tap	SUM
Egenkapital 31.12.2015	1 000 000	12 828 586	2 977 000	16 805 586
Årets endring i egenkapital:				0
Avsatt til konfliktfond		1 781 110		1 781 110
Overført til udekket tap/annen egenkapital			3 684 046	3 684 046
Egenkapital 31.12.2016	1 000 000	14 609 696	6 661 045	22 270 741

Note 3 - Lønnskostnader, honorarer og pensjoner m.m

Lønnskostnader mm.

	2016	2015
Lønninger	29 083 970	24 764 903
Arbeidsgiveravgift	2 570 907	2 212 908
Pensjonskostnader	2 723 500	3 030 187
Andre lønnskostnader	1 802 095	871 563
Sum lønnskostnader	36 180 472	30 879 561
Antall årsverk	40	38

Konsern	2016	2015
Lønninger	74 995 342	63 543 185
Arbeidsgiveravgift	7 018 286	6 039 716
Pensjonskostnader	7 544 269	7 425 863
Andre lønnskostnader	2 497 053	1 617 391
Sum lønnskostnader	92 054 950	78 626 155
Antall årsverk	130	116

Godtgjørelser (i kroner)**Daglig leder**

Lønn	1 628 526
Pensjonskostnader	212 331
Annen godtgjørelse	27 903
Sum	1 868 760

Styret**868 750**

Det er ikke inngått noen avtale vedrørende sluttvederlag.

Revisor**Morselskap**

	2016	2015
Lovpålagt revisjon	199 875	182 500
Andre attestasjonstjenester	4 500	0
Skatte- og avgiftsrådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	0
Sum	204 375	182 500

Honorarer er inkl.mva.

Konsern

	2016	2015
Lovpålagt revisjon	480 141	440 411
Andre attestasjonstjenester	9 500	17 098
Skatte- og avgiftsrådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	0
Sum	489 641	457 509

Note 4 - Pensjon

Beregning iht. oppdatert NRS 6 og NRS 6a per 31.12.2016

PBL (PRIVATE BARNEHAGERS LANDSFORBUND) Storebrand, kontrakt 18992

	2016	2015
	(NOK)	(NOK)
Resultatført pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift		
Driftskostnad (inntekt)	(464 171)	828 840
Finanskostnad (inntekt)	844 051	226 377
Resultatført pensjonskostnad (inntekt)	379 880	1 055 216
Innskuddspensjon	2 244 150	1 898 111
AFP	99 470	76 860
Sum	2 723 500	3 030 187

Innbetalinger og utbetalt driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift

Innbetalinger	727 443	1 233 711
Arbeidsgiveravgift	57 468	97 463
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	784 911	1 331 174

Driftspensjon - (pensjon utbetalt over foretakets drift)	0	0
Arbeidsgiveravgift	0	0
Driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift	0	0

Avstemming av netto balanseført forpliktelse, inkl. arbeidsgiveravgift

Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens begynnelse	135 683	411 640
Resultatført pensjonskostnad	379 880	1 055 216
Innbetalinger	(784 911)	(1 331 174)
Utbetalt driftspensjon	0	0
Andre bevegelser i perioden	0	0
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens slutt	(269 348)	135 683
Forutsetninger	31.12.16	31.12.15
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,60 %	3,30 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Årlig forventet reg. av pensjoner under utbetaling	0,00 %	0,00 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	7,90 %	7,90 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	KU	KU
Amortiseringsfaktor	19	18
Korridor i %	10 %	10 %

	2016	2015
Endring pensjonsforpliktelse (DBO) inkl. AGA	(NOK)	(NOK)
DBO ved periodens begynnelse	6 610 803	6 861 790
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	373 589	828 840
Rentekostnad	105 925	162 885
Avkortning/oppgjør	(2 916 490)	0
Planendring	0	0
Overtagelse (salg)	0	0
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(57 468)	(97 463)
Pensjonsutbetalinger	(69 097)	(67 794)
Aktuarielt tap (gevinst)	(32 052)	(1 077 455)
DBO ved periodens slutt	4 015 210	6 610 803

Endring pensjonsmidler

Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	4 760 000	4 160 000
Forventet avkastning	69 188	20 928
Oppgjør	(2 078 730)	0
Overtagelse (salg)	0	0
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	784 911	1 331 174
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(57 468)	(97 463)
Pensjonsutbetalinger	(69 097)	(67 794)
Aktuarielt (tap) gevinst	(103 804)	(586 845)
Pensjonsmidler ved periodens slutt	3 305 000	4 760 000

Netto balanseført pensjonsforpliktelse		
Netto faktiske ((forpliktelser) midler *)	(710 210)	(1 850 803)

Ikke resultatført aktuarielt tap ((gevinst) **)	979 558	1 715 120
Netto balanseført pensjonsforpliktelse	269 348	(135 683)

*) Herav AGA i DBO.	(51 999)	(135 508)
**) Herav AGA:	71 719	125 574
ABO ved periodens slutt	3 282 894	5 349 480
TBO ved periodens slutt	9 107 380	17 068 832

Rentekostnad og forventet avkastning		
Rentekostnad i endring av DBO	105 925	162 885
Rentekostnad av DBO	174 833	153 271
Rentekostnad av bevegelser	(71 598)	(780)
Arbeidsgiveravgift	2 690	10 394
Rentekostnad	105 925	162 885

Forventet avkastning i endring pensjonsmidler	69 188	20 928
Forventet avkastning av pensjonsmidler	157 080	133 120
Forventet avkastning av bevegelser	(52 601)	16 594
Administrasjonskostnader	0	0
Forvaltningskostnader	(35 291)	(128 786)
Forventet avkastning	69 188	20 928

Demografiske data	31.12.16	31.12.15
Yrkesaktive		
Antall yrkesaktive	40	38
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	43,6	43,5
Sum lønn	26 551 154	24 660 258
Gjennomsnitt lønn	657 159	648 954
Sum pensjonsgrunnlag		
Gjennomsnitt pensjonsgrunnlag		

Forventet gjenstående tjenestetid	19,00	18,00
Opptjent tjenestetid	7,26	7,05
DBO		
	2 708 483	5 301 627

Pensjonister inkl. uføre		
Antall pensjonister	2	2
Gjennomsnittsalder - pensjonister	65,3	64,3
DBO	1 306 727	1 309 176

Økonomiske forutsetninger benyttet til pensjonskostnad for regnskapsår	2016	2015
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,30 %	3,20 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
Årlig forv. reg. av pensjoner under utbet.	0,00 %	0,00 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	2,50 %

Økonomiske forutsetninger benyttet til DBO ved utgående balanse	2016	2015
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Årlig forv. reg. av pensjoner under utbet.	0,00 %	0,00 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %

Demografiske og actuarielle forutsetninger

Dødelighetstabell K2013BE

Intensiteter

Alder	Menn	Kvinner
20	0,00026	0,00010
40	0,00063	0,00037
60	0,00456	0,00311
80	0,04677	0,03207

Fratredelseshyppighet

Alder	Menn	Kvinner
20	0,0800	0,0800
30	0,0400	0,0400
40	0,0200	0,0200
50	0,0050	0,0050
60	0,0000	0,0000

Dødelighetstabell K2013BE

Forventet levetid

Menn	Kvinner
68,3	72,1
46,7	50,3
25,8	29,1
9,1	11,4

Dødelighetstabell K2013BE

Forventet levetid for 65-åringer

Menn	Kvinner
21,0	24,1

Forventet levetid ved 65 år for 40-åringer

Menn	Kvinner
23,2	26,5

Note 4 - Pensjon (konsern)

Beregning iht. oppdatert NRS 6 og NRS 6a per 31.12.2016

PBL (PRIVATE BARNEHAGERS LANDSFORBUND) Storebrand, kontrakt 18992

Resultatført pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	2016 (NOK)	2015 (NOK)
Driftskostnad (inntekt)	(1 296 095)	2 227 505
Finanskostnad (inntekt)	3 203 536	664 667
Resultatført pensjonskostnad (inntekt)	1 907 440	2 892 172
Innskuddspensjon	5 323 106	4 300 171
AFP	313 723	233 520
Sum	7 544 269	7 425 863
Innbetalinger og utbetalt driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift		
Innbetalinger	1 513 230	2 741 250
Arbeidsgiveravgift	124 301	216 559
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	1 637 531	2 957 809
Driftspensjon - (pensjon utbetalt over foretakets drift)	0	0
Arbeidsgiveravgift	0	0
Driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift	0	0

	2016	2015
Avstemming av netto balanseført forpliktelse, inkl. arbeidsgiveravgift		
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens begynnelse	(1 899 783)	(1 834 147)
Resultatført pensjonskostnad	1 907 440	2 892 172
Innbetalinger	(1 637 531)	(2 957 809)
Utbetalt driftspensjon	0	0
Andre bevegelser i perioden	0	0
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens slutt	(1 629 874)	(1 899 783)

Forutsetninger	31.12.16	31.12.15
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,60 %	3,30 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Årlig forventet reg. av pensjoner under utbetaling	0,00 %	0,00 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	7,90 %	7,90 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	KU	KU
Amortiseringsfaktor	19	18
Korridor i %	10 %	10 %

	2016 (NOK)	2015 (NOK)
Endring pensjonsforpliktelse (DBO) inkl. AGA		
DBO ved periodens begynnelse	20 661 004	15 203 849
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	929 211	2 227 505
Rentekostnad	395 915	358 894
Avkortning/oppgjør	(6 685 640)	0
Planendring	0	0
Overtagelse (salg)	0	0
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(124 301)	(216 559)
Pensjonsutbetalinger	(401 841)	(134 679)
Aktuarielt tap (gevinst)	(114 902)	3 221 994
DBO ved periodens slutt	14 659 446	20 661 004

Endring pensjonsmidler		
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	14 440 000	8 680 000
Forventet avkastning	160 327	72 721
Oppgjør	(4 460 334)	0
Overtagelse (salg)	0	0
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	1 637 531	2 957 809
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(124 301)	(216 559)
Pensjonsutbetalinger	(401 841)	(134 679)
Aktuarielt (tap) gevinst	1 518 617	3 080 708
Pensjonsmidler ved periodens slutt	12 770 000	14 440 000

Netto balanseført pensjonsforpliktelse		
Netto faktiske (forpliktelser) midler *)	(1 889 446)	(6 221 004)
Ikke resultatført aktuarielt tap (gevinst) **)	3 519 320	8 120 787
Netto balanseført pensjonsforpliktelse	1 629 874	1 899 783

*) Herav AGA i DBO.	(139 913)	(463 069)
**) Herav AGA:	239 423	554 432

ABO ved periodens slutt	13 316 805	18 137 308
TBO ved periodens slutt	25 175 677	43 837 673

Rentekostnad og forventet avkastning

Rentekostnad i endring av DBO	395 915	358 894
Rentekostnad av DBO	545 344	338 699
Rentekostnad av bevegelser	(166 746)	(1 549)
Arbeidsgiveravgift	17 317	21 744
Rentekostnad	395 915	358 894

Forventet avkastning i endring pensjonsmidler

Forventet avkastning i endring pensjonsmidler	160 327	72 721
Forventet avkastning av pensjonsmidler	476 520	277 760
Forventet avkastning av bevegelser	(119 895)	37 819
Administrasjonskostnader	0	0
Forvaltningskostnader	(196 298)	(242 858)
Forventet avkastning	160 327	72 721

Demografiske data

Demografiske data	31.12.16	31.12.15
Yrkesaktive		
Antall yrkesaktive	130	116
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	44,80	44,79
Sum lønn	73 445 822	64 835 403
Gjennomsnitt lønn	564 968	558 926
Sum pensjonsgrunnlag		
Gjennomsnitt pensjonsgrunnlag		
Pensjonister inkl. uføre		
Antall pensjonister	4	4
Gj.sn.alder - pensjonister inkl. uføre	56,6	55,6
DBO	9 765 936	9 696 296

Note 5 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Morselskap	Lisenser og utviklings- kostnader	Bygninger	Driftsløsøre, inventar	SUM
Anskaffelseskost 01.01	869 847	1 707 393	2 420 253	4 997 492
Tilgang driftsmidler i året	1 183 659	22 500	264 075	1 470 234
Avgang driftsmidler i året	-14 850	0	-66 350	-81 200
Anskaffelseskost 31.12	2 038 656	1 729 893	2 617 977	6 386 526
				0
Avskrivninger 01.01	179 869	1 585 909	1 681 423	3 447 201
Avgang avskr. solgte driftsm.	0	0	0	0
Avskrivninger i år	197 149	37 878	370 645	605 671
Nedskrivning i år	0	-	-	0
Akk. av- og nedskr. 31.12	377 017	1 623 786	2 052 068	4 052 872
				0
Balanseført verdi 31.12	1 661 639	106 106	565 910	2 333 655
Avskrivningssats	10 % - 33 %	4 % - 33 %	15 % - 33 %	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	

Konsern

	Lisenser og utviklings- kostnader	Bygninger	Tomter	Driftsløsøre inventar	SUM
Anskaffelseskost 01.01	13 590 481	203 427 180	23 542 415	14 270 143	254 830 219
Overføring		-			-
Justeringsfradragsskatt mva.		0		78 846	78 846
Tilgang driftsmidler i året	3 781 269	22 500		855 987	4 659 756
Avgang driftsmidler i året	-14 850				-14 850
Anskaffelseskost 31.12	17 356 900	203 449 680	23 542 415	15 204 976	259 553 970
					-
Avskrivninger 01.01	7 305 289	16 803 236	-	9 912 373	34 020 898
Avgang avskr. solgte driftsm.	-	-		-	-
Avskrivninger i år	1 997 007	4 927 411		1 579 078	8 503 497
Nedskrivning i år		-		-	-
Akk. av- og nedskr. 31.12	9 302 296	21 730 648	-	11 491 451	42 524 395
					-
Balanseført verdi 31.12	8 054 603	181 719 032	23 542 415	3 713 528	217 029 578
					-
Avskrivningssats	10 % - 33 %	2 % - 33 %	0,0 %	15 % - 33 %	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		Lineær	

Note 6 - Fordringer som forfaller senere enn ett år

Det er ingen fordringer som forfaller senere enn ett år.

Note 7 - Gjeld som forfaller mer enn 5 år etter regnskapsåret

Av selskapets gjeld forfaller 47 265 744 til betaling mer enn 5 år fram i tid.

Av konsernet gjeld forfaller kr 158 021 744 mer enn 5 år fram i tid.

Note 8 - Pantstillelser og garantier

PBL og konsernet

PBL har stilt sikkerhet overfor PBL Huset AS sitt lån i banken på MNOK 5. For øvrig ingen pantstillelser eller garantiforpliktelser.

PBL Huset AS har stilt med panterett i eiendommen med kr 190 000 000,- til Nordea.

Pantesikret gjeld pr 31.12.2016 135 908 500

Bokført verdi av eiendeler som er stilt med sikkerhet	
Tomt	23 542 415
Bygg	181 612 926
Sum	205 155 341

Note 9 - Skatt

Den skattepliktige aktiviteten knytter seg i all hovedsak til bistand som går ut over de tjenestene som er definert innenfor medlemskontingenten. I skattenoten for konsernet opplyser vi bare om skatt i datterselskaper siden konsernet består av et morselskap som ikke er skattepliktig og datterselskap som er skattepliktig

Morselskap

	2016	2015
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	28 355	47 555
Formuesskatt 2016	856	1 546
For mye avsatt formuesskatt 2015	-787	1 373
Endring utsatt skatt	0	0
Årets totale skattekostnad	28 424	50 474

Grunnlag betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	113 672	175 425
Permanente forskjeller	-254	703
Endring midlertidige forskjeller	0	0
Avskåret rentefradrag	0	0
Benyttet fremførbart underskudd	0	0
Grunnlag betalbar skatt	113 418	176 128

Betalbar skatt på årets resultat (25 %)	28 355	47 555
--	---------------	---------------

	31.12.2016	31.12.2015
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	28 355	47 555
Formuesskatt	856	1 546
Sum betalbar skatt	29 211	49 101

Spesifikasjon av gr.lag for utsatt skatt/skattefordel: Forskjeller som utlignes:

	2016	2015
Varige driftsmidler	0	0
Fordringer	0	0
Pensjoner	0	0
Avsetninger	0	0
Underskudd til fremføring	0	0
Sum	0	0

Utsatt skatt/ Utsatt skattefordel (-)	0	0
--	----------	----------

Konsern

	2016	2015
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	1 098 527	1 376 718
Formuesskatt 2016/2015	69	2 919
Endring utsatt skatt	2 318 460	26 941
Årets totale skattekostnad	3 417 058	1 406 578

Grunnlag betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	8 882 214	8 088 94
Resultat fra skattefri virksomhet	-2 643 462	-4 823 508
Resultat fra skattepliktig virksomhet	6 238 752	3 265 432

Permanente forskjeller	70 154	359 708
Endring midlertidige forskjeller	-710 858	-361 382
Avskåret rentefradrag	340 114	2 694 794
Benyttet fremførbart underskudd	-1 984 266	-1 971 692
Grunnlag betalbar skatt	3 953 896	3 986 860

Selskap med skattepliktig overskudd	4 394 113	5 098 953
Selskap med skattepliktig underskudd	-1 273 730	-1 112 094

Betalbar skatt på årets resultat (25 %)	1 098 528	1 376 718
--	------------------	------------------

Forlaring hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultat før skatt

Beregnet skatt av ordinært resultat	1 559 688	881 667
Skatteeffekt av permanente forskjeller	17 539	97 121
Formuesskatt 2016/2015	69	2 919

Skatteeffekt av endring fra 25 % til 24 % utsatt skatt på midlertidige fors	193 229	424 870
---	---------	---------

Kostnadsføring utsatt skattefordel knyttet til avskårde renter	1 645 084	0
--	-----------	---

Kostnadsføring utsatt skattefordel skattefritt selskap	1 449	
Beregnet skattekostnad	3 417 058	1 406 578

	31.12.2015	31.12.2015
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	1 098 528	1 376 718
Formuesskatt	856	1 546
Sum betalbar skatt	1 099 386	1 378 264

Spesifikasjon av gr.lag for utsatt skatt/skattefordel:

Forskjeller som utlignes:	2016	2015
Varige driftsmidler	13 364 911	12 577 719
Fordringer	-100 000	-10 000
Pensjoner	1 365 824	2 035 465
Avsetninger	0	-683 306
Underskudd til fremføring	-27 099 150	-28 648 996
Avskåret rente	-6 854 516	-6 514 402
Sum	-19 322 931	-21 243 520

Forskjeller som ikke utlignes	6 854 516	0
-------------------------------	-----------	---

Grunnlag for beregning av utsatt skattefordel	-12 468 415	-21 243 520
---	-------------	-------------

Utsatt skatt/ Utsatt skattefordel (-)	-2 992 420	-5 310 880
--	-------------------	-------------------

Utsatt skattefordel knyttet til avskårde renter for 2014, 2015 og 2016 i PBL Huset AS er kostnadsført, da det er usikkert om selskapet vil kunne klare å utnytte disse.

Øvrig utsatt skattefordel er balanseført siden denne forventes å kunne utnyttes i fremtidige overskudd ved driften.

Note 10 - Spesifikasjon av salgsinntekter**PBL**

Virksomhetsområde	2016	2015
Kontingenter	29 198 214	28 470 378
Kurs og konferanser	230 460	3 060 335
Provisjonsinntekter	9 969 060	9 112 008
Andre driftsinntekter	18 652 684	14 280 382
	58 050 418	54 923 102

Salgsinntektene er i sin helhet relatert til leveranser i Norge.

I andre driftsinntekter ligger også inntekter fakturert datterselskaper, som elimineres i konsernregnskapet

Konsern

Virksomhetsområde	2016	2015
Kontingenter	29 198 214	28 470 378
Kurs og konferanser	8 816 265	7 859 466
Salg produkter og annet	28 473 567	22 398 332
Provisjoner	15 122 572	15 485 068
Salg regnskapstjenester	43 312 673	35 546 128
Salg Bedriftshelsetjeneter	17 651 458	17 749 062
Husleieinntekter	6 978 143	6 262 342
Andre driftsinntekter	13 735 983	10 068 855
	163 288 875	143 839 631

Note 11 - Bankinnskudd**Morselskap**

I posten inngår bundet bankinnskudd vedrørende skattetrekk med kr 2 226 611

Konsern

I posten inngår bundet bankinnskudd vedrørende skattetrekk med kr 4 519 898

Note 12 - Aksjer i datterselskap**Selskap eid av PBL**

	Forretningskontor	Eierandel	Årsresultat	Egenkapital	Bokført verdi på aksjene
PBL Medlemsservice AS	Bodø	1	2 051 464	9 571 679	1 321 200
<i>PBL eier 100 % av aksjene i PBL Medlemsservice AS</i>					
PBL Huset AS	Bodø	1	-672 158	50 559 788	61 700 000
<i>PBL eier 100 % av aksjene i PBL Huset AS</i>					
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Bodø	1	-834 961	1 160 691	2 000 000
<i>PBL eier 100 % av aksjene i Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS</i>					

Selskap eid av PBL Medlemsservice AS

	Forretningskontor	Eierandel	Årsresultat	Egenkapital	Bokført verdi på aksjene
PBL Regnskap AS	Bodø	1	955 820	3 113 228	810 000
<i>PBL Medlemsservice AS eier 100% av aksjene i PBL Regnskap AS</i>					
PBL Bedriftshelsetjeneste AS	Bodø	1	857 344	432 840	4 602 665
<i>PBL Medlemsservice AS eier 100% av aksjene i PBL Bedriftshelsetjeneste AS</i>					
PBL Konferansesenter AS	Bodø	1	-454 575	-353 014	1 000 000
<i>PBL Medlemsservice AS eier 100% av aksjene i PBL Konferansesenter AS</i>					

Samtlige selskaper konsolideres i konsernregnskapet.

Note 13 - Mellomværende konsernselskap og konserntransaksjoner

	2 016	2 015
Kundefordringer	403 675	149 776
Kortsiktig fordringer	14 228 006	11 848 057
Leverandørgjeld	1 513 134	194 924
Annen kortsiktig gjeld	31 698	395 744

Salg av varer og tjenester til konsernselskaper

Selskap	Relasjon	Gjelder	Beløp
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Administrasjonskostnader	1 588 390
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Salg av tjenester	92 638
PBL Regnskap AS	Datterdatterselskap	Administrasjonskostnader	1 848 428
PBL Regnskap AS	Datterdatterselskap	Salg av tjenester	5 930
PBL Bedriftshelsetjeneste AS	Datterdatterselskap	Administrasjonskostnader	910 721
PBL Huset AS	Datterselskap	Administrasjonskostnader	187 815
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Administrasjonskostnader	297 291
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Administrasjonskostnader	129 023

Kjøp av varer og tjenester fra konsernselskaper

Selskap	Relasjon	Gjelder	Beløp
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Datakostnader	1 371 989
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Kjøp av tjenester	3 677 564
PBL Huset AS	Datterselskap	Husleie og felleskostnader	3 506 826
PBL Huset AS	Datterselskap	Øvrige kostnader	271 942
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Kantinetjenester	749 043
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Leie møterom	60 247
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Tilskudd	225 633
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Kjøp av tjenester	364 400

Øvrige kostnader fra PBL Huset AS omfatter strøm og renhold.

Renteinntekter/-kostnader fra konsernselskaper

Selskap	Relasjon	Gjelder	Beløp
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Renteinntekt på mellomregning	4 486
PBL Bedriftshelsetjeneste AS	Datterdatterselskap	Renteinntekt på mellomregning	4 963
PBL Huset AS	Datterselskap	Rentekostnad på mellomregning	698
PBL Huset AS	Datterselskap	Renteinntekt på lån	40 457

PBL har konsernets adm. kostnader og fordeler kostnadene til datterselskapene etter avtalt fordelingsnøkkel som vurderes årlig. PBL blir belastet konsernets drift av data ut fra en avtalt fordelingsnøkkel som vurderes årlig.

PBL disponerer to ulike fond: AFP og OU. Disse er holdt utenfor både i morselskapet og i konsern-regnskapets konsolidering.

AFP- og OU-fondene

	2016	2015
PBL sin kortsiktige gjeld til AFP fondet	38 145 695	35 259 527

Etter satser får PBL administrasjoninntekter til å dekke drifts- og adm. kostnadene til fondet. Utgjør i 2016 kr 3 591 960.

PBL trådte 1. juli 2015 inn i lånet som AFP-fondet hadde mot PBL Huset AS.

	2016	2015
Lån til PBL Huset AS	0	0
Renter fra PBL Huset AS	0	926 779

Lån til PBL	47 265 744	47 265 744
Renter fra PBL	722 516	430 753

	2016	2015
PBL sin gjeld til OU-fondet	5 464 288	5 370 831

	2016	2015
Adm. inntekter fra OU-fondet	964 632	948 145
PBL får 15% av OU-fondets årsinntekt for å dekke drifts- og administrasjonsutgifter til fondet.		

PBL står oppført som eier av flerkontosystemet i banken hvor driftskonti til konsernet inngår. Saldo konti til datterselskapene er ført som mellomregning mot morselskap. Saldo utgjør kr 10 657 134 (fordring) i 2016 og kr 15 384 836 i 2015.

Note 14 - Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen presenteres etter følgende inndeling:

- Operasjonelle aktiviteter
- Investeringsaktiviteter
- Finansieringsaktiviteter

Operasjonelle aktiviteter er de aktiviteter som inngår som del av selskapets vare- og tjenestekretsløp, samt andre aktiviteter som ikke naturlig lar seg definere som investerings- og finansieringsaktiviteter.

Investeringsaktiviteter inkluderer kjøp og salg av eiendeler som ikke er å betrakte som kontantekvivalenter, og som ikke inngår som del av foretaltes vare- og tjenestekretsløp.

Investering i varige driftsmidler presenteres i kontantstrømanalysen brutto, før fradrag for eventuelle investeringstilskudd. Finansieringsaktiviteter inkluderer opptak og nedbetaling av lån, samt innhenting og betjening av egenkapitalen

Konsernutlån som PBL hadde 31.12.14, som er konvertert til aksjekapital, er behandlet uten kontantstrømeffekt.

Påløpt rente 2015 fram til konverteringstidspunktet er i kontantstrømanalysen behandlet som innbetaling av aksjekapital.

Note 15 - Andre aksjer

PBL

	kostpris kr
Andel i Vågønes Barnehage	26 800
Andel i Barnehagekompaniet	15 000

Konsern

	kostpris kr
Andel i Vågønes Barnehage	26 800
Andel i Barnehagekompaniet	15 000
Andel/medlemskap i Bodø Gårdeierforening	5 000

Note 16 - Langsiktige leiekontrakter

Konsernet har interne leiekontrakter i eget bygg.

Note 17 - Avsetninger til tap

Selskapet/konsernet har avsatt et tap på fremleiekontrakter i gamle kontorlokaler som i sin helhet ble kostnadsført i 2013.

Leieforholdet - /forpliktelsen var ferdig 31.12.16

	2016	2015
Størrelse på avsetning i PBL	0	42 601
Total størrelse på avsetning i konsernet	0	105 807
Andre avsetninger	0	620 100

Note 18 Fond for avtalefestet pensjon

PBL administrerer et fond for avtalefestet pensjon for medlemmene.

Fondet er ikke konsolidert i konsernregnskapet, og av denne grunn blir ikke fordringer eller gjeld eliminert mot PBL.

Nedenfor vises resultatregnskapet og balansen til fondet:

Resultatregnskap	2016	2015
Inntekter:		
Innbetaling til ordning	56 703 653	48 313 571
Driftskostnader:		
Utbetalt pensjon, inkl seniorvedtak	50 479 328	41 316 668
Administrasjonshonorar	3 591 960	3 298 190
Andre driftskostnader	17 150	988
Sum driftsresultat	2 615 215	3 697 725
Renteinntekter bank	130 854	409 648
Renteinntekter lån PBL/PBL Huset AS	657 437	1 357 533
Resultat	3 403 506	5 464 905
Balanse		
Eiendeler:		
Fordring PBL	38 119 206	35 259 527
Lån til PBL	47 265 744	47 265 744
Mellomregning PBL	749 004	65 079
Andre fordringer	-	-
Bankinnskudd	12 556 572	10 613 124
Sum eiendeler	98 690 527	93 203 473

Egenkapital

AFP-fond	74 955 805	74 245 352
Annen kortsiktig gjeld	6 036 541	3 952 994
Periodiserte AFP 01.01.-30.04.2017	17 698 181	15 005 127
Sum gjeld og egenkapital	98 690 527	93 203 473

Administrasjonskostnadene gjelder godtgjørelse til PBL for administrasjon av ordningen, og er beregnet iht. vedtak i styret. Fordring mot PBL skyldes at midler vedrørende innkrevde AFP-midler ikke er overført fra bankkonto i PBL til bankkonto i AFP-fondet pr. 31.12.2016. Det er periodisering av inntekten på kr 17 698 181 som gjelder AFP-inntekter fra 01.01.17 til 30.04.17.

Note 19 - Opplysnings- og utviklingsfond

PBL administrerer et opplysnings- og utviklingsfond.

Fondet er ikke konsolidert i konsernregnskapet, og av denne grunn blir ikke fordringer eller gjeld eliminert mot PBL.

Nedenfor vises resultatregnskapet og balansen til fondet:

Resultatregnskap	2016	2015
Inntekter:		
Innbetaling til ordning	6 430 881	6 320 966
Driftskostnader:		
Administrasjonshonorar	964 632	948 145
Støtte til kurs	636 500	797 500
Støtte til barnehager	1 967 426	1 306 443
Støtte til organisasjonene	1 912 501	1 880 487
Støtte til PBL og annet	591 667	0
Andre driftskostnader	14 054	8 740
Renteinntekter bank	53 124	120 572
Resultat	397 225	1 500 222
Balanse		
Eiendeler:		
Andre kortsiktige fordringer	0	0
Mellomregning PBL	5 464 288	5 370 831
Bankinnskudd	8 443 862	7 979 280
Sum eiendeler	13 908 151	13 350 110
Egenkapital og gjeld:		
OU- fondet organisasjonene	1 912 500	1 880 487
OU- fondet PBL	7 193 143	6 482 246
OU- fondet felles	4 395 270	4 708 941
Kortsiktig gjeld til barnehager	407 239	278 436
Sum egenkapital og gjeld	13 908 151	13 350 110

Administrasjonskostnadene gjelder godtgjørelse til PBL for administrasjon av ordningen, og er beregnet iht. vedtak i styret.

Vedtak i styret har bestemt en deling av inntektene:

OU-fondet organisasjonene (35%),

OU-fondet PBL (35%) og

OU-fondet felles (30%)

Kontantstrømoppstilling

PBL		Konsern		
2016	2015		2016	2015
		Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
3 590 646	4 998 933	Resultat før skattekostnad	8 882 214	8 088 940
-48 314	-127 624	Periodens betalte skatt	-1 377 477	-127 624
		Gevinst/tap ved salg av driftsmidler		
605 671	525 281	Ordinære avskrivninger	8 503 498	7 862 702
-405 031	-275 957	Endring pensjonsforpliktelse	269 910	-65 636
		Endring i varebeholdning	-31 138	96 317
-104 277	4 061 584	Endring i kundefordringer	-145 480	-2 385 050
1 362 066	164 353	Endring i leverandørgjeld	-1 837 362	546 651
6 678 447	-2 208 326	Endring i andre tidsavgrensningsposter	5 360 459	2 047 170
		Poster klassifisert som investeringsaktivitet		
11 679 208	7 138 244	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	19 624 624	16 063 470
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
-1 470 234	-1 281 924	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-4 738 602	-6 173 280
0	-2 013 287	Utbetalinger ved kjøp av aksjer		
66 350		Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
1 000 000		Innbetalinger utlån	1 000 000	
		Omklassifisering aksjer	0	55 000
14 850		Kostnadsføring tidligere aktivert driftsmiddel	14 850	
-389 034	-3 295 211	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-3 723 752	-6 118 280
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
		Endring i kassekreditt	0	0
		Innbetalinger ved opptak ny langsiktig gjeld	0	926 779
		Utbetalinger ved nedbetaling langsiktig gjeld	-5 030 500	-5 030 500
		Utbetaling av utbytte	0	0
0	0	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-5 030 500	-4 103 721
11 290 174	3 843 033	Netto endring av kontanter og kontantekviv.	10 870 372	5 841 469
29 843 413	26 000 381	Kontanter og kontantekvivalenter pr. 1.1	33 854 883	28 013 415
41 133 589	29 843 413	Kontanter og kontantekvivalenter pr.31.12.	44 725 255	33 854 883
2 226 611	2 017 731	Herav bundne innskudd	4 519 898	4 028 538

Vedlegg 1.5

Revisors beretning

KPMG AS
Jernbaneveien 85
Postboks 1434
8037 Bode

Telephone +47 04063
Fax +47 75 50 83 54
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret/landsmøtet i PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert PBL (Private Barnehagers Landsforbund)s årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 3 562 222 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 5 465 156. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til PBL (Private Barnehagers Landsforbund) per 31. desember 2016 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet PBL (Private Barnehagers Landsforbund) per 31. desember 2016 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alesund	Finnsnes	Molde	Strømsund
Årnes	Hamar	Ålesund	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandnessjøen	Trondheim
Bodo	Knaresund	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansund	Silkeborg	Ålesund

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets eller konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig

usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bodø 7. april 2017
KPMG AS

John Eilif Johansen
Statsautorisert revisor

LM-sak 2/17

Saker fremmet av styret eller medlemmer

Sak fremmet av styret

- Forslag 1 Etiske regler for PBLs medlemmer
Forslag til etiske regler og etisk råd for PBLs medlemmer (vedlegg 2.1)

Saker fremmet av medlemmer

- Forslag 2 Lokalt PBL-kontor i Bergen
Forslag til etablering av PBL-kontor i Bergen (vedlegg 2.2)
- Forslag 3 Barnehageprofesjonens autonomi
Forslag til vedtak om barnehageprofesjonens autonomi (vedlegg 2.3)
- Forslag 4 PBLs omdømme og tillit
Forslag til vedtak om PBLs omdømme og tillit (vedlegg 2.4)

LM-sak 2/17 – forslag 1

Etiske regler for PBLs medlemmer

Styret foreslår å innføre etiske regler for PBLs medlemmer, samt et etisk råd for behandling av etiske spørsmål knyttet til medlemmets drift.

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Etiske regler for PBLs medlemmer (vedlegg 2.1) vedtas.
Etisk råd i PBL (vedlegg 2.1) oppnevnes.

Vedlegg 2.1

Etiske regler for PBLs medlemmer

PBL skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene, til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

PBL ønsker å skape en bevissthet hos medlemmene om hvordan vi i fellesskap opprettholder og styrker det gode omdømmet til de private barnehagene i sektoren.

Formålet med PBLs etiske regler er å opprettholde en god yrkesetikk blant organisasjonens medlemmer – uansett eierskap, driftsmessige situasjon og utgangspunkt. Det enkelte medlemmet plikter å kjenne til og etterleve dette regelverket.

Medlemmer i PBL forplikter seg til å:

- drifte barnehagen i tråd med PBLs formålsparagraf
- drifte barnehagen i henhold til enhver tid gjeldende lover og regler
- opptre slik at medlemmet ikke svekker tilliten til egen virksomhet, til PBL eller barnehagesektoren
- opptre saklig og ryddig overfor egne ansatte, kunder og andre samarbeidspartnere
- avstå fra handlinger som kan skape negative ringvirkninger og skade omdømmet til medlemmet selv, barnehagesektoren og PBL

Etisk råd i PBL

Etisk råd er PBLs særlige organ for behandling av etiske spørsmål knyttet til medlemmenes drift. Saker om brudd på etiske regler og vurdering av konsekvenser behandles i etisk råd.

Leder	Solveig Vollan Larsen, SIA Barnehager, Kristiansand
Medlem	Magnhild Brekke, Stiftelsen Kanvas, Oslo
Medlem	Ole Martin Steffensen, Tempe Barnehager SA, Trondheim

LM-sak 2/17 – forslag 2

Lokalt PBL-kontor i Bergen

Fra medlemmene Sjøsprøyten barnehage, Kanadaskogen friluftslivsbarnehage og Fanatunet barnehage er det kommet forslag om å opprette lokalt PBL-kontor i Bergen (vedlegg 2.2).

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Innspillene oversendes styret, som tar dette med seg i sitt videre arbeid med utviklingen og organiseringen av PBL.

Vedlegg 2.2

Lokalt PBL-kontor i Bergen

Forslag fra Sjøsprøyten barnehage

Bergen har en høy andel private barnehager (73 %) hvor en stor andel er knyttet til PBL.

Den senere tids politiske svingninger ser ut til å dreie mot en mer kritisk holdning til privat barnehagedrift. Dette gir private barnehageeiere utfordringer av annen karakter enn vi tidligere har opplevd.

Som privat, enestående barnehageaktør i Bergen ser vi behovet for en støttefunksjon som kan være tettere på medlemsbarnehagene. En slik funksjon kan støtte oss i saker av politisk og juridisk art, og være til hjelp for barnehager som kommer opp i saker som kan være av interesse for media. Denne funksjonen vil ivareta et behov for hurtig mobilisering, og være en trygghet for eier av medlemsbarnehagene.

Vi ønsker derfor å fremme forslag om at PBL oppretter et lokalt PBL-kontor med sete i Bergen, som kan være en støtteressurs for medlemsbarnehager i Bergen og omegn.

Laksevåg 7.4.2017

Linda Sandtorv

Daglig leder Sjøsprøyten barnehage

Forslag fra Kanadaskogen friluftslivsbarnehage

Kanadaskogen friluftslivsbarnehage har følgende sak til landsmøte:

Ønske:

Vi i Kanadaskogen friluftslivsbarnehage ønsker å fremme forslag om at PBL oppretter et lokalt PBL-kontor med sete i Bergen, som kan være en støtteressurs for medlemsbarnehagene i Bergen og omegn.

Hvorfor:

Bergen har en høy andel private barnehager (73 %) hvor en stor andel er knyttet til PBL. Den senere tids politiske svingninger ser ut til å dreie mot en mer kritisk holdning til privat barnehagedrift. Dette gir private barnehageeiere utfordringer av annen karakter enn vi tidligere har opplevd.

Som privat, enkeltstående barnehageaktør i Bergen ser vi behovet for en støttefunksjon som kan være tettere på medlemsbarnehagene. En slik funksjon kan støtte oss i saker av politisk og juridisk art, og være til hjelp for barnehager som kommer opp i saker som kan være av interesse for media. Denne funksjonen vil ivareta et behov for hurtig mobilisering, og være en trygghet for eier av medlemsbarnehagene.

Bergen, 10-04-17

Mvh

Erik Monsen

Daglig leder

Forslag fra Fanatunet barnehage:

Sak til landsmøte i PBL 29. og 30. mai 2017

Lokalt PBL-kontor med sete i Bergen

Bergen har en høy andel private barnehager (73 %) hvor en stor andel er knyttet til PBL. Den senere tids politiske svingninger ser ut til å dreie mot en mer kritisk holdning til privat barnehagedrift. Dette gir private barnehageeiere utfordringer av annen karakter enn vi tidligere har opplevd.

Som privat, enestående (enkeltstående) barnehageaktør i Bergen ser vi behovet for en støttefunksjon som kan være tettere på medlemsbarnehagene. En slik funksjon kan støtte barnehagene i saker av politisk og juridisk art, og være til hjelp for barnehager som kommer opp i saker som kan være av interesse for media. Denne funksjonen vil ivareta et behov for hurtig mobilisering, og være en trygghet for eier av medlemsbarnehagene.

Fanatunet barnehage ønsker derfor å fremme forslag om at PBL oppretter et lokalt PBL-kontor med sete i Bergen, som kan være en støtteressurs for medlemsbarnehager i Bergen og omegn.

Med vennlig hilsen

Kari Hage

Daglig leder

Fanatunet barnehage

Med tilslutning fra Sion menighetsbarnehage

LM-sak 2/17 – forslag 3

Barnehageprofesjonens autonomi

Fra medlemmene Skattekista barnehage SA, Smedhusåsen barnehage SA, Solvang barnehage SA og Trollsteinen barnehage SA er det kommet forslag om vedtak vedrørende barnehageprofesjonens autonomi (vedlegg 2.3).

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Forslaget avvises.

Vedlegg 2.3

Barnehageprofesjonens autonomi

Forslag til vedtak:

PBL skal i perioden 2017-2019 arbeide for å sikre og bevare barnehageprofesjonens autonomi.

Begrunnelse:

Forslagsstillerne ser en utvikling mot strengere økonomisk styring og endring av barnehagens innhold. En vanskelig offentlig diskusjon om barnehagens kvalitet og barndommens forutsetninger setter profesjonen kraftig under press.

PBL skal derfor bidra til å bevare og utvikle mangfoldet i barnehagen i henhold til rettigheter barn er gitt i Barnekonvensjonen, Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Pedagogisk autonomi sikrer utvikling og et kritisk blikk på samfunnstendenser som er uheldig for barns oppvekst og vilkår. PBL må fortsette sitt arbeid for å sikre barnehagene og profesjonen like rettigheter og vilkår. Det å sikre disse rettighetene gjøres gjennom forsvarlige økonomiske rammer, forutsetninger og lik etterlevelse av de lover, forskrifter og regler som gjelder på barnehageområdet. Det er i eiers interesse at profesjonen er profesjonell, kritisk, analytisk og har evne til å se praksis i lys av samfunn, krav, forventninger og tendenser. En sterk profesjon forenkler arbeidet med styring og drift for eier og sikrer en motstandsdyktig og endringskompetent yrkesutøvelse.

Forslagsstillere:

- Eva Heum, Daglig leder i Skattekista barnehage SA, Larvik
- Royne K. Berget, Daglig leder i Smedhusåsen barnehage SA, Rygge
- Rune Hoff Johannessen, Styrer i Solvang barnehage SA, Sandefjord
- Bente Seierstad, Daglig leder i Trollsteinen barnehage SA, Larvik

LM-sak 2/17 – forslag 4

PBLs omdømme og tillit

Fra medlemmene Skattekista barnehage SA, Smedhusåsen barnehage SA, Solvang barnehage SA og Trollsteinen barnehage SA er det kommet forslag om vedtak vedrørende PBLs omdømme og tillit (vedlegg 2.4).

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Forslaget avvises.

Vedlegg 2.4

Omdømme og tillit

Forslag til vedtak:

Styret i PBL skal i perioden utvikle organisasjonen og dets selskaper slik at beslutninger, arbeid og retning er åpen, gjennomiktig, mer synlig og offentlig tilgjengelig for den totale medlemsmassen. I tillegg skal styret i PBL sørge for at hele mangfoldet av medlemsmassen også er representert i underselskapenes styrer.

Begrunnelse:

PBL er og har vært i utvikling og har behov for å beholde og øke sin innflytelse og påvirkningskraft. Det er behov for å sikre demokrati og mangfold slik at organisasjonen jobber for de som til enhver tid er medlemmer. Det å sikre innflytelse, åpenhet og bruke medlemmenes kompetanse vil ruste PBL som organisasjon for fremtiden.

De siste årene har PBL opprettet flere selskaper som har ulike funksjoner. Det er viktig at underselskap følger hovedorganisasjonens etiske retningslinjer og vedtekter og at selskaperes arbeid er tilgjengelig for medlemmene. Dette er med på å sikre tillit og åpenhet og en bred forankring blant medlemmene i PBL sin helhetlige virksomhet.

Forslagsstillere:

- Eva Heum, Daglig leder i Skattekista barnehage SA, Larvik
- Royne K. Berget, Daglig leder i Smedhusåsen barnehage SA, Rygge
- Rune Hoff Johannessen, Styrer i Solvang barnehage SA, Sandefjord
- Bente Seierstad, Daglig leder i Trollsteinen barnehage SA, Larvik

LM-sak 3/17

Styrets forslag til strategiplan 2017-2019 for PBL

Styrets forslag til strategiplan for landsmøteperioden 2017 til 2019 følger som vedlegg 3.1.
Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Strategiplan 2017-2019 for PBL (vedlegg 3.1) vedtas.

Vedlegg 3.1

Strategiplan 2017-2019 for PBL

Formål

PBL skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene, til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

Barnehagene er en suksesshistorie i norsk offentlig sektor. Full utbygging, maksimalpris, gjennomgående høy kvalitet, stort mangfold og høy brukertilfredshet. For å ta vare på og sikre at suksessen fortsetter, må kvaliteten bevares og videreutvikles.

Kvalitetshevingen er det som danner grunnlaget for økt verdiskaping i våre medlemsbarnehager. Barnehagesektorens største verdier er de ansatte og deres kompetanse- og kunnskapsnivå.

Strategiplanens overordnede mål er å bidra til økt kvalitet i PBLs medlemsbarnehager. Dette arbeidet skal skje med utgangspunkt i barnehagens samfunnsoppdrag og mandat gitt gjennom barnehagelov og rammeplan.

Prioriterte mål for interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen PBL

1. Rammevilkår som legger til rette for å sikre kvalitet

PBL skal arbeide for stabile og forutsigbare rammevilkår som sikrer at medlemmene kan bevare og videreutvikle kvaliteten på sitt barnehagetilbud.

Beste langsiktige løsning

En mest mulig forutsigbar finansiering sikres best med en gjeninnføring av statlige øremerkede driftstilskudd til barn, med offentlige tilskudd som følger barnet til den barnehagen foreldrene selv velger.

Inntil nytt finansieringssystem er på plass, skal PBL aktivt bidra til forbedringer i dagens system.

For å sikre stabile og forutsigbare rammevilkår, skal PBL i perioden 2017 til 2019:

- Arbeide for å erstatte dagens finansieringssystem med et system som belønner og stimulerer kvalitet, er etterprøvbart og som sikrer reell økonomisk likebehandling av barn i alle barnehager.

Et nytt finansieringssystem må gi alle offentlig godkjente private barnehager tilskudd som:

- ✓ Gir ansatte ordnede lønns- og arbeidsvilkår, inkludert en god pensjonsordning
- ✓ Dekker kostnadene med lokale eller nasjonale normer for pedagog- og bemanningstetthet, fra den dagen slike normer innføres eller endres

Lovverk og finansiering av spesiell tilrettelegging for barn med særskilte behov må sikre at:

- ✓ Barnehagene har mulighet til å gi et tilrettelagt og godt tilbud for det enkelte barn
- ✓ Barnehagene har ressurser til å gjennomføre spesialpedagogiske opplegg i tråd med sakkyndiges vurderinger

- Arbeide for et fritt og uavhengig tilsyn som har legitimitet i hele barnehagesektoren. Tilsynet må sikre at alle barnehager drifter i henhold til de lover og forskrifter som gjelder. Dette vil sikre at offentlige midler og foreldrebetaling kommer barna til gode.

2. Satsing på kvalitet og mangfold

PBL skal bidra til å sikre og videreutvikle kvaliteten på barnehagetilbudet i medlemsbarnehagene. PBL skal verne om det unike mangfoldet som er bygget opp i den norske barnehagesektoren.

For å nå dette målet, skal PBL i perioden 2017 til 2019 sikre et basistilbud med høy kvalitet og kompetanseheving i barnehagene, gjennom å arbeide for:

- Regelverk om pedagog- og bemanningsnormer som gir barnehagene rom for god organisering til barns beste.
 - ✓ Sektoren har en ensartet metode for beregning av totalbemanningen
 - ✓ Bemanningen beregnes på barnehagenivå
 - ✓ Det er avklart hvordan bruk av vikar ved fravær skal praktiseres og finansieres
 - ✓ Skillet mellom ordinær drift og spesiell tilrettelegging er avklart
- At PBLs medlemmer innen 2020 skal ha minst 50 prosent barnehagelærere.
 - ✓ Fleksibel ordning for planleggingstid
- At det etableres egen fagarbeiderutdanning for barnehager, med mulighet for spesialisering om barn fra 0–3 år og 3–6 år for både nye barnehagefagarbeidere og dagens fagarbeidere.
- Kvaliteten på tilbudet til barn med behov for spesiell tilrettelegging er god.
- Endring av dagens regelverk slik at barns rettigheter blir ivaretatt
- Full frihet til å velge barnehage også for foreldre med barn med behov for spesiell tilrettelegging
- Tiltak som forebygger mobbing i barnehagen, blant annet gjennom deltakelse i Partnerskap mot mobbing.

PBL skal utvikle Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager til å bli den ledende aktøren innen utvikling og tilrettelegging av kvalitetstiltak for barnehagene. Dette skal skje i samarbeid med universiteter, høyskoler, forskningsinstitusjoner og nasjonale sentre.

- For å få dette til, skal senteret bidra til:
 - ✓ forskning og utredninger om alle sider av innholdet i barnehagen, samt verdien og effekten av gode barnehager
 - ✓ at barnehagene får enkel tilgang til resultater fra forskning og utredninger
 - ✓ at barnehagene får tilgang til kompetanseheving med utgangspunkt i forskningsresultater
 - ✓ at barnehagene får større påvirkning på hvilke etter- og videreutdanningstiltak som igangsettes

3. Daglig hjelp til drift av barnehage

PBL skal hjelpe medlemsbarnehagene i den daglige driften gjennom:

- Å arbeide for at medlemmene har konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår regulert gjennom PBLs hoved- og hovedtariffavtale. Fortsette arbeidet for å få på plass en ny pensjonsordning som er forutsigbar for ansatte og eiere, og er bærekraftig over tid.
- Drift og opprettelse av lokale PBL-lag
- Samarbeid med etablerte interessenettverk
- Å etablere og drifte ledernetttverk for ledere og eiere av barnehager

- Å gi råd og bistand til medlemmer om alle typer spørsmål om barnehagedrift, herunder:
 - ✓ Gi svar samme dag som henvendelsen kommer, eller samme dag gi tilbakemelding om når svar kan forventes
 - ✓ Gi svar i alle spørsmål som berører forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker for medlemmer bundet av PBLs hoved- og hovedtariffavtale
 - ✓ Bistå medlemsbarnehagene med kontroll og beregning av tilskudd for å sikre at barn i medlemsbarnehagene får riktig offentlig driftstilskudd, kapitaltilskudd, pensjonstilskudd og andre støtteordninger
 - ✓ Tilby alle medlemmer besøk fra PBL innen utgangen av 2018

4. Være den foretrukne interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager i Norge

PBL skal i perioden 2017 til 2019 bevare og styrke medlemmenes, barnehagesektorens og PBLs omdømme. I tillegg til det arbeidet som er beskrevet i strategiplanen for øvrig, skal PBL befeste rollen som den foretrukne interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen gjennom:

- Å gjøre kjent, og bidra til, at medlemmene følger PBLs etiske regelverk
- Å gi ut årlig rapport om utvikling og status i sektoren
- Å arrangere årlig konferanse om utvikling og status i sektoren
- Å informere om medlemmenes bidrag til å følge opp barnehagens samfunnsoppdrag og mandat
- Et kommunikasjons- og informasjonsarbeid som baserer seg på PBLs etiske regler
- At alle innkjøp og innkjøpsavtaler PBL har og formidler skal bygge på etiske standarder som er utarbeidet etter råd fra Initiativ for etisk handel
- At alle aktiviteter, innkjøp og innkjøpsavtaler skal ha som mål ikke å forurense miljøet, eller å begrense forurensingen til et minimum
- Å tilrettelegge for at barnehagene kan være gift- og plastfrie

LM-sak 4/17

Styrets forslag til økonomiplan 2017-2019 for PBL

Mål for økonomiplanen er at sum egenkapital over en tiårsperiode, innen utgangen av 2026, skal bygges opp til å utgjøre minimum 150 prosent av kontingentinntektene.

Pr. 31. desember 2016 utgjør sum egenkapital om lag 100 prosent av kontingentinntektene i 2016.

I tillegg skal 50 prosent av egenkapitalen være satt av i konfliktfondet. Pr. 31. desember 2016 er dette målet oppfylt.

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Økonomiplan 2017-2019 for PBL (vedlegg 4.1) vedtas.

vedlegg 4.1

Økonomiplan 2017-2019 for PBL

Formålet med økonomiplanen

Økonomiplanen skal sikre en økonomisk utvikling i PBL som gjør organisasjonen i stand til å ivareta medlemmenes interesser på både kort og lang sikt.

PBL har i siste landsmøteperiode styrket egenkapitalen. Det er viktig at organisasjonen har en solid og bærekraftig økonomi, slik at det til enhver tid er midler og ressurser til å ivareta medlemmenes interesser på en best mulig måte.

Organisasjonen skal også være økonomisk rustet til å avlaste medlemsbarnehagene som rammes økonomisk i en eventuell arbeidskonflikt.

PBL skal, til det beste for barnehagene, være en trygg arbeidsplass for godt kvalifiserte arbeidstakere.

Overskudd i kommende landsmøteperiode bør brukes til ytterligere styrking av egenkapitalen, herunder også konfliktfondet.

PBL forvalter midlene i AFP-ordningen for de ansatte i PBL-barnehagene og i PBL. Midlene står i bank, samt at det er gitt et lån til PBL knyttet til investeringen i eget bygg til administrasjonen (investering i PBL Huset AS). Midlene forvaltes med mål om å få en best mulig avkastning, men med en så lav risiko som mulig.

Målsetting

1. PBL må ha en fri egenkapital som gir sikker og stabil drift, og som gjør behovet for driftskreditt overflødig.
2. PBL må bygge opp et konfliktfond som er stort nok til å dekke deler av de merutgiftene barnehagene vil kunne få i en arbeidskonflikt.
3. Kontingenten i PBL kan justeres med inntil fire prosent hvert år i landsmøteperioden.
4. Midlene i PBLs AFP-fond plasseres i rentebærende papirer, samt lån til PBL.

Mål

1. Sum egenkapital skal over en tiårsperiode, innen utgangen av 2026, bygges opp til å utgjøre minimum 150 prosent av kontingentinntektene.
2. Konfliktfondet skal utgjøre minimum 50 prosent av egenkapitalen.

LM-sak 5/17

Styrets forslag til kontingent i PBL

Styret mener kontingentstrukturen vedtatt av landsmøtet i 2015 bør videreføres.

Videre ber styret landsmøtet 2017 om fullmakt til å øke kontingenten med inntil fire prosent per år i landsmøteperioden 2017 til 2019.

Indeksreguleringen av kontingenten bør normalt være på nivå med lønnsveksten i bransjen. Styret ønsker at PBL i kommende landsmøteperiode skal ha et ekstraordinært økonomisk handlingsrom for å initiere aktiviteter knyttet til kompetanseheving og forskning på barnehageområdet, i tråd med strategiplanen.

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Kontingentstrukturen vedtatt av landsmøtet i 2015 videreføres.

Styret har fullmakt til å øke kontingenten med inntil fire prosent per år i landsmøteperioden 2017 til 2019.

Økningen i kontingenten bør normalt være på nivå med lønnsveksten i sektoren.

*LM-sak 6/17***Godtgjørelse til styret og valgkomiteen**

Landsmøtet 2015 vedtok følgende godtgjørelse for inneværende periode:

Styret

Fast godtgjørelse:	
Leder	kr 133.000,-
Nestleder	kr 60.000,-
Styremedlemmer og 1. vara	kr 29.000,-
Godtgjørelse per møtedag i perioden:	kr 4.500,-

Valgkomiteen

Godtgjørelse til valgkomiteen for arbeid med innstillingen til landsmøtet 2017:

Leder	kr 14.300,-
Nestleder	kr 10.400,-
Medlem	kr 8.200,-
Godtgjørelse per møtedag i perioden	kr 4.500,-

Valgkomiteen anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Landsmøtet 2017 vedtar følgende godtgjørelse til styret for neste landsmøteperiode:

Styret

Fast godtgjørelse:	
Leder	kr 140.000,-
Nestleder	kr 63.000,-
Styremedlem og 1. vara	kr 30.000,-
Godtgjørelse per møtedag i perioden	kr 4.750,-

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Landsmøtet 2017 vedtar følgende godtgjørelse til valgkomiteen for neste landsmøteperiode:

Valgkomiteen

Godtgjørelse til valgkomiteen for arbeid med innstillingen til landsmøtet 2017:

Leder	kr 15.000,-
Nestleder	kr 11.000,-
Medlem	kr 8.600,-
Godtgjørelse per møtedag i perioden	kr 4.750,-

LM-sak 7/17

Valg av styre

Innstilling fra valgkomiteen, til PBLs landsmøte 2017

Valgkomiteens innstilling til nytt styre i PBL, til behandling på landsmøtet 2017.
Valgkomiteen vil gi en presentasjon av innstillingen til nytt styre til landsmøtet.

Valgkomiteen har i perioden bestått av:

Linda Øygarden (leder)
Elin Westernes (nestleder)
Anita Gaustad (medlem)

I løpet av landsmøteperioden har Knut Bråthen (medlem), Kjetil Hopen (medlem), Robert Ullmann (medlem) og Kristin Epland (2. vara) gått ut av valgkomiteen.

Valgkomiteen har innstilt på følgende kandidater til PBLs styre for perioden 2017–2019:

Leder	Eirik Husby, Borg barnehager AS, Østfold/Oslo/Akershus
Nestleder	Ragnhild Finden, Kausvol gardsbarnehage AS, Stange
Styremedlem	Torstein Johannessen, Bergheim barnehage SA, Trondheim
Styremedlem	Marit Lambrechts, Espira AS, Oslo/hele landet
Styremedlem	Therese Børke, Mormors have AS, Kongsberg
Styremedlem	Linda Fraurud, Ragnas Hage, Oslo
Styremedlem	Harald Berge Breistein, NLM-barnehagene, Bergen/hele landet

1. vara	Kjetil Hopen, Eventus barnehage AS, Bergen
2. vara	Trude Moen Sydtangen, Læringsverkestedet AS, Jessheim/hele landet
3. vara	Christian Talén, Davinas barnehage AS, Oslo
4. vara	Nina Olufsen, Lyngheia barnehage AS, Fauske
5. vara	Mette Bakken, Samvirkebarnehagene SA, Fredrikstad

LM-sak 8/17

Valg av valgkomité

Valgkomite valgt av landsmøtet 2015

Leder	Linda Dagestad Øygarden, Soria Moria Barnehager AS, Arendal
Nestleder	Elin Westernes, Trollmyra Barnehage AS, Bodø
Medlem	Knut Bråthen, Grenland Barnehagedrift AS, Skien
Medlem	Kjetil Hopen, Eventus Barnehage AS, Bergen
Medlem	Robert Ullmann, Stiftelsen Kanvas, Oslo
1. vara	Anita Gaustad, Solbakken barnehager AS, Trondheim
2. vara	Kristin M. Epland, Samvirkebarnehagene SA, Fredrikstad

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

Som valgkomité for landsmøtet 2019 velges:

Leder	Anita Gaustad, Solbakken Barnehager AS, Trondheim
Nestleder	Edle Damm, Akasia Barnehage AS, Bergen
Medlem	Kirsten Dyve Samuelsen, Natvigheia barnehage SA, Arendal
Medlem	Tommy Larsen, Stenrød barnehage AS, Halden
Medlem	Inger Lise Wølner, Kattekleiv Barnehager AS, Notodden
1. vara	Elin Westernes, Trollmyra barnehage AS, Bodø
2. vara	Elisabeth Gjems, Ottershagen gardsbarnehage AS, Åmot

LM-sak 9/17

Valg av revisor

Styret anbefaler landsmøtet 2017 å fatte slikt

vedtak:

KPMG Bodø blir gjenvalgt som revisor.